

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Veterinærinstituttet
Postboks 64
1431 Ås

Deres ref

Vår ref
24/8032

Dato
9. januar 2025

Statsbudsjettet 2025: Tildelingsbrev til Veterinærinstituttet

1. Innledning.....	1
2. Overordnede utfordringer og prioriteringer	2
3. Mål og indikatorer	3
4. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2025.....	6
5. Andre forutsetninger og Føringer	8
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2024	8
7. Rapportering	8
Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2025	11

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 12 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025) for Nærings- og fiskeridepartementet og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Veterinærinstituttet i 2025.

Veterinærinstituttet er et forvaltningsorgan administrativt underlagt Landbruks- og matdepartementet. Virksomhetens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruksen for Veterinærinstituttet som er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Instruksen må sees i sammenheng med årlige tildelingsbrev fra de to departementene.

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
regjeringen.no/nfd

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Havbruksavdelingen

Saksbehandler
Erlend Svebestad
22 24 64 75

Departementene har fastsatt et felles mål- og resultatstyringssystem, som ligger til grunn for styringen av instituttet.

Tildelingsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet fastsetter prioriteringene innen fiskeri- og havministerens ansvarsområde, og spesifiserer konkrete oppgaver og bestillinger for 2025. Dette er ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Tilskuddet skal bidra til kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap innen fiskehelse, fiskevelferd og enkelte områder innen sjømattrygghet. Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjettammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til dem som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil regjeringen bidra til grønn omstilling i næringslivet for å nå målet om å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030. Regjeringen vil øke investeringene på fastlandet, inkludere flere i arbeidslivet, skape flere lønnsomme og innovative jobber over hele landet og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030.

I fiskeri- og havpolitikken vil regjeringen sikre nasjonal råderett over fiskeressursene, og forvalte dem til det beste for dagens og framtidige generasjoner. Norge skal være den ledende havbruksnasjonen og utvikle nye næringer, satse på grønn skipsfart, sikkerhet, miljøvennlig utvikling av havner og farleder.

Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra på sine ansvarsområder for å nå disse målene.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen vektlagt en politikk som skal bygge opp under fortrinnet som ligger i oppdrett av fisk i kystnære strøk og fjorder, og samtidig stimulere til innovasjon, nye produksjonsformer og bruk av ny teknologi for å sikre økt bærekraft. Bærekraft og god dyrevelferd er en forutsetning for økt verdiskaping i havbruksnæringen.

Havbruksnæringen har betydelige utfordringer knyttet til fiskehelse og fiskevelferd. Veterinærinstituttets forskning, kunnskap og råd om fiskehelse og fiskevelferd vil være svært viktig for å møte utfordringene, slik at vi kan utnytte potensialet for bærekraftig verdiskaping innenfor havbruk. Kunnskapsutvikling som grunnlag for forbedret fiskehelse og fiskevelferd vil være hovedprioritet i 2025.

3. MÅL OG INDIKATORER

Samfunnsoppdrag

Veterinærinstituttet viktigste funksjon er å utvikle beredskap og kompetanse for å avverge og bekjempe helsetrusler hos dyr og mennesker. Instituttet bistår myndigheter, produsenter og andre over hele landet i å hindre spredning av smittestoffer og utvikling av sykdom hos dyr og mennesker. Veterinærinstituttet samarbeider videre med myndighetene og næringslivet om å utvikle bærekraftig bioøkonomi i Norge.

3.1 Mål

Hovedmål

God helse hos dyr og mennesker

Delmål

1. Kunnskapsbasert forvaltning
2. God beredskap
3. Konkurranseskraftige bionæringer

3.2 God helse hos dyr og mennesker

Det er utviklet styringsindikatorer til hvert mål. Indikatorene vil være en del av den kvalitative rapporteringen i årsrapporteringen, og skal bidra til å belyse i hvilken grad målene nås. Disse vurderingene er en del av grunnlaget for styringsdialogen mellom departementet og Veterinærinstituttet.

Veterinærinstituttet skal levere forskning, data, forvaltningsstøtte og kunnskap som grunnlag for god forvaltning og til anvendelse i nasjonal overvåking og beredskap, til næringslivet og samfunnet for øvrig.

Veterinærinstituttets arbeid med kunnskapsutvikling, formidling og beredskap skal bidra til god helse hos dyr og mennesker. På havbruksområdet må Veterinærinstituttet videreutvikle kompetansen om helserisiko for fisk som følger av globalisering og klimaendringer. Dette må sees i sammenheng med FNs bærekraftsmål om at hav og marine ressurser skal brukes på en bærekraftig måte. Det er viktig at Veterinærinstituttet samarbeider tverrfaglig og bidrar til at kunnskap om den samfunnsmessige betydningen av sykdomsbyrden i akvakulturnæringen kan utvikles, både i et økonomisk og én helse-perspektiv.

Veterinærinstituttet har en viktig rolle i arbeidet med å sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for forvaltning og utvikling av en bærekraftig havbruksnæring framover. Tjenesteutvikling og digitalisering skal bidra til en enkel og brukervennlig forvaltning jf. Hovedinstruks for Veterinærinstituttet og regjeringens digitaliseringsstrategi. System og plattformer for datautveksling som bidrar til bedre kunnskapsgrunnlag, bedre overvåking og økt beredskapsevne, vil være en del av dette arbeidet.

3.2.1 Indikatorer

- Status for og endring i forekomst av relevante sykdommer:

På havbruksområdet skal Veterinærinstituttet frembringe en oversikt over status for og endring i forekomst av meldepliktige sykdommer og andre alvorlige tilstander innen fiskehelse og -velferd. Oversikten skal følges av en beskrivelse av hovedutfordringer disse tilstandene fører med seg.

- Egenvurdering av kvalitet og relevans av Veterinærinstituttets forskning og kunnskapsproduksjon:

Veterinærinstituttet skal gi en oversikt over og gjøre en egenvurdering av sin forskning og kunnskapsproduksjon, og synliggjøre konsekvenser av de prioriteringer som er gjort. Det innebærer bl.a. å vurdere ressursinnsats, kvalitet på publikasjoner, antall PhD, gjennomslag på konkurransearenaer og internasjonalt samarbeid samt i hvilken grad denne innsatsen bidrar til bedre fiskehelse.

3.3 Delmål 1 – Kunnskapsbasert forvaltning

Veterinærinstituttet skal levere råd og vurderinger til forvaltningen ut fra best tilgjengelig kunnskap basert på overvåking, diagnostikk, analyser og forskning.

Veterinærinstituttet skal prioritere utvikling av uavhengige, vitenskapelige og faglige råd som setter myndighetene i stand til å utvikle regelverket og til å håndtere og forebygge sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr. Veterinærinstituttet skal utarbeide en årlig status for norsk fiskehelse, og videreutvikle kunnskapen om hvordan lakselus fra oppdrett påvirker vill laksefisk. Veterinærinstituttet skal også bidra til å identifisere og tette kunnskapshull på fiskevelferdsområdet og bidra i utvikling av kunnskap som kan fremme fiskevelferd i samarbeid med Havforskningsinstituttet.

Instituttet skal legge vekt på å møte behovene som Mattilsynet har for kunnskap, råd og laboratoriestøtte på instituttets kjerneområder. Veterinærinstituttet må på en effektiv måte bruke ressursene til kunnskapsbehov som er strategisk viktige for forvaltningen av havbruksnæringen framover.

Antibiotikaresistens, sykdomsutbrudd og nye helsetrusler krever internasjonal samhandling mellom land og institusjoner. Dette krever at Veterinærinstituttet videreutvikler den internasjonale aktiviteten, blant annet gjennom FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO), Verdens dyrehelseorganisasjon (WOAH) og generelt i sitt kunnskaps- og forskningssamarbeid. Departementet ser det også som relevant at instituttet bidrar med sin kompetanse i internasjonale prosesser som er viktige for sjømatens bidrag til matsikkerhet.

Veterinærinstituttet skal legge til rette for at medarbeidere fra instituttet kan delta i komiteer og fagpaneler tilknyttet Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM).

3.3.1 Indikatorer

- *Aktiviteter rettet mot forvaltningen:* Veterinærinstituttet skal orientere om status for prioriterte områder, som referansesenter og omfanget av formelle svar på høringer og andre forvaltningsstøtteoppgaver.
- *Brukerundersøkelse hos sentrale brukere i forvaltningen:* Veterinærinstituttet skal annet hvert år informere om sentrale brukeres vurdering av kvalitet og relevans av instituttets arbeid.

3.4 Delmål 2 – God beredskap

Veterinærinstituttet skal levere relevant kunnskap for å forebygge og begrense helsetrusler. Det innebærer å være en langsiktig kunnskaps- og kompetanseleverandør for relevante aktører, slik at nødvendig kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for å avverge mulige helsetrusler. Dette krever overvåkning og diagnostikk av høy kvalitet og riktig omfang, samt relevant forskning. I tillegg må instituttet være i stand til å gjøre risikovurderinger av høy kvalitet.

Veterinærinstituttet skal ha ressurser og kapasitet, slik at instituttet er forberedt på å bidra til å redusere negative effekter og begrense skadevirkningene av uønskede hendelser. I dette ligger det å arbeide for å sikre god tilgang på data for å sikre god beredskap, både for meldepliktige og ikke-meldepliktige sykdommer.

Beredskapsarbeidet skal innrettes mot å:

- forutsi den nasjonale og internasjonale helsesituasjonen gjennom overvåking og analyse
- forebygge ved å etablere beredskapsplaner og ved å fremskaffe god kunnskap om sykdomsmekanismer og risikofaktorer
- oppdage og ha kunnskap om eventuelle smitte- og sykdomssituasjoner og mulighet til å oppdage nye sykdommer.
- bekjempe sykdommer ved å yte bistand til Mattilsynet med råd, analyser og diagnostikk.
- utvikle effektive metoder for påvisning av smitte og sykdom
- ivareta rollen som nasjonalt referanselaboratorium (NRL)
- etablere systemer som gir rask og effektiv samhandling om helsedata, analyser og råd med brukerne av Veterinærinstituttet tjenester

3.4.1 Indikatorer

- *Vurdering av instituttets beredskapsevne og håndtering av sykdomsutbrudd.* Veterinærinstituttet skal særlig synliggjøre systemutvikling og forebyggende tiltak, herunder hvordan digitaliseringen bidrar til bedre kunnskapsgrunnlag, overvåking og økt beredskapsevne.
- *Vurdering av kvalitet og relevans samt ressursbruk på overvåkingsprogrammer.* Veterinærinstituttet skal gi statusbeskrivelser av overvåkingsprogrammer relevante for oppdrettsfisk.

- *Vurdering av tilgang og kvalitet på data.* Dette gjelder data om både meldepliktige og ikke-meldepliktige sykdommer.

3.5 Delmål 3 – Konkurranseskraftige bionæringer

Veterinærinstituttet skal øke kunnskapen og kompetansen i biobasert næringsliv om hva som kan forebygges og redusere helsetrusler hos fisk. Det innebærer at instituttet skal drive forsknings- og kunnskapsbasert rådgiving og formidling mot aktuelle brukere i bionæringene.

Det er en viktig samfunnsoppgave for Veterinærinstituttet å støtte næringsliv og myndigheter i å videreutvikle en bærekraftig havbruksproduksjon. Veterinærinstituttet skal arbeide for å styrke biosikkerheten i havbruksproduksjonen.

Sentralt for en mer sirkulær bioøkonomi er å utvikle løsninger og regelverk som gir trygg gjenbruk i mat- og førkjeden. Dette vil kreve økt dokumentasjon og oppdaterte risikovurderinger, hvor Veterinærinstituttets kompetanse knyttet til smittestoff og fremmedstoff er viktig.

3.5.1 Indikatorer

- *Volum av oppdragsprosjekter fordelt på næringer og tema:* Veterinærinstituttet skal synliggjøre omfanget av kontakt og næringslivets bruk av Veterinærinstituttets tjenester.
- *Aktiviteter rettet mot næringslivet:* Veterinærinstituttet skal gi oversikt over formidling av kunnskap, råd om forebygging og sykdomshåndtering.
- *Arbeid med ikke-meldepliktige sykdommer:* Veterinærinstituttet skal gi en oversikt over omfang og inntekter fra diagnostikk av ikke-meldepliktige sykdommer hos oppdrettsfisk.
- *Informasjon og tilbakemeldinger fra Veterinærinstituttets brukere i bionæringene:* Veterinærinstituttet skal gi informasjon om brukernes vurdering av kvalitet og relevans av Veterinærinstituttets arbeid.

4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2025

Veterinærinstituttet leverer sentral kunnskap for havbruksforvaltningen på et område som er i sterk utvikling gjennom ny teknologi og nye driftsformer. En risikobasert overvåking av fiskehelsen hvor nye trusler kan oppdages og varsles tidlig er viktig. Veterinærinstituttets kunnskapsutvikling om sykdommer og biosikkerhet er kontinuerlige aktiviteter og viktige redskaper for å forebygges sykdom og sikre god helse og velferd for fisk. Instituttet skal øke kunnskapen om smittestoff og de viktigste drivere for sykdomsutvikling og dødelighet hos oppdrettsfisk og villfisk. Instituttet skal videreutvikle systemer og metoder for tidlig varsling og rask og presis fiskediagnostikk, både av kjente og ukjente/nye sykdommer. Det er i den forbindelse også viktig at Veterinærinstituttet bygger opp kompetanse til å kunne belyse hvordan ny teknologi inkl. digital teknologi kan endre risikobildet.

Forvaltningen har behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til dagens system for produksjonsregulering i oppdrettsnæringen (trafikklyssystemet, jf. Meld. St. 16 (2014–2015), både med tanke på indikatoren som benyttes i dag, (lakseluspåvirkning på vill laksefisk), og med tanke på mulige nye indikatorer. Det er viktig at Veterinærinstituttet i samarbeid med andre kunnskapsinstitusjoner bidrar til å videreutvikle kunnskapen om den samlede sykdomsbyrden i næringen og miljøeffekter av havbruk innenfor sine fagområder. Dyrehelseøkonomi vil være en del av denne kunnskapen. NOU 2023: 23 *Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping* ble levert høsten 2023. Det er besluttet å følge denne opp med en melding til Stortinget. Veterinærinstituttet må regne med å bidra i arbeidet med å utarbeide og å følge opp meldingen. Veterinærinstituttet må også regne med å bidra i arbeidet med å følge opp stortingsmelding om dyrevelferd, som ble lagt fram for Stortinget 20. desember 2024.

En prioritert oppgave er å arbeide for å øke kunnskapen om velferd hos oppdrettsfisk, både hvordan velferd kan måles på en hensiktsmessig måte og hvordan fiskens behov kan ivaretas. Dette inkluderer forskning om hvordan man kan erstatte, redusere og forbedre dyreforsøk (3R – Replace, Reduce, Refine).

Veterinærinstituttet skal i samarbeid med Havforskningsinstituttet videreutvikle velferdsindikatorer som skal sikre god velferd på gruppe- og individnivå, både i tradisjonelle og nye produksjonsformer og teknologier. Videre skal instituttet samarbeide med relevante etater og institusjoner om digitalisering, datatilgang og -deling for å sikre effektive løsninger.

God beredskap er avhengig av god oversikt over nasjonal helsestatus hos oppdrettsfisk og villfisk, og bygger på overvåking, nødvendig tilgang på helsedata, diagnostikk av høy kvalitet av risikobasert materiale og forskning. I dialog med forvaltning og næringsaktører skal instituttet arbeide for en så god tilgang til relevante data og prøver som mulig.

Sjømat ventes å få økt betydning for utviklingen av bærekraftige matsystemer og matsikkerhet, både nasjonalt og globalt. Samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr vil blant annet se på hvordan potensialet som ligger i bruk av nye marine råvarer samt en mer effektiv og sirkulær ressursbruk kan realiseres. Sentralt for en mer effektiv og sirkulær økonomi er å utvikle løsninger og regelverk som sikrer trygg gjenbruk av ressurser i mat- og fôrkjeden. Veterinærinstituttets kompetanse, særlig knyttet til smittestoff, vil være relevant.

Veterinærinstituttet besitter kunnskap og kompetanse om diagnostiske analyser og data som er relevante for en bærekraftig utvikling i bionæringene. Instituttet må gi nødvendig prioritet til samarbeid med disse, inkludert å gjøre data tilgjengelig for gjenbruk.

Leveranser fra Veterinærinstituttet

- Veterinærinstituttet skal utarbeide en årlig status for norsk fiskehelse (fiskehelse rapporten).
- Veterinærinstituttet skal levere kunnskapsgrunnlag om hvordan lakselus fra oppdrett påvirker vill laksefisk. Jf. mandat for styrings- og ekspertgruppe for vurdering av lakseluspåvirkning.

- Veterinærinstituttet skal i sin rapportering vurdere sitt arbeid med biosikkerhet, herunder gi en oversikt og vurdering av sin diagnostiske aktivitet på / prøver av både listeførte og ikke-listeførte sykdommer hos fisk.
- Veterinærinstituttet skal synliggjøre sitt samarbeid med Havforskningsinstituttet og andre om helhetlig overvåking og risikovurderinger

5. ANDRE FORUTSETNINGER OG FØRINGER

Med bakgrunn i at Landbruks- og matdepartementet er administrativt ansvarlig for Veterinærinstituttet, viser vi til Landbruk- og matdepartementets tildelingsbrev for beskrivelse av fellesføringer, herunder målsettinger for å nå bærekraftsmålene, andre føringer og fullmakter.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2024

6.1 Budsjettvedtak

For Veterinærinstituttet er det fattet budsjettvedtak på kap. 928.

<i>Utgifter</i>		<i>(1000 kr)</i>
Kap. 928	Annen marin forskning og utvikling	Beløp
Post 50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	80 120

Tildelingen vil bli overført fra departementet til Veterinærinstituttet i kvartalsvise rater.

Veterinærinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2025 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

6.2 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningen på kapittel 928, post 50, stilt til disposisjon for Veterinærinstituttet.

7. RAPPORTERING

Det skal rapporteres om måloppnåelsen og bruken av midlene i virksomhetens årsrapport, jf. de krav som framgår av Veterinærinstituttets hovedinstruks og av tildelingsbrevene fra hhv. Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Det skal i tillegg utarbeides tertialregnskap for 2. tertial. Årsrapporten sendes Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet innen 15. mars 2025.

I tillegg bes Veterinærinstituttet levere rapport etter 2. tertial i tråd med krav i virksomhetsinstruksen. Frist for oversendelse er 1. oktober 2025 (tilstanden pr. 31. august).

Med hilsen

Yngve Torgersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Vegard Haukeland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Havforskningsinstituttet
Landbruks- og matdepartementet
Mattilsynet
Riksrevisjonen

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2025

Måned	Dato	Aktivitet
Mars	1. mars	Innspill RNB
	15. mars	Årsrapport 2024
	15. mars	Budsjettforslag 2026
		Etatsstyringsmøte vår, se tildelingsbrev fra LMD
Mai		Fagmøte med forvaltningen (Geilo)
Okt.	1. oktober	Tertialrapport etter 2. tertial om tilstanden pr. 31. august.
		Etatsstyringsmøte høst, se tildelingsbrev fra LMD
Nov.	1. nov.	Ev. innspill til store satsinger 2027
Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2026

Fagmøter ut over dem som er angitt i styringskalenderen kan avtales ved behov.

Ordinært budsjettforslag for 2026 – rammeinnspill

Budsjettforslaget skal vise hvordan virksomheten vil prioritere innenfor tilskuddet fra NFD det kommende året, gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år. Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon om virksomhetens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S. Proposisjonen skal, i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post, tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål og strategier innenfor gjeldende budsjettamme. Videre skal forslaget inneholde:

- En vurdering av risikoer/ev. endringer i rammebetingelsene som kan få betydning for budsjettet i 2026. Det kan eventuelt vises til tidligere innsendte risikovurderinger og eventuelle endringer i risikobildet i forhold til forrige risikorapportering.
- En omtale av hovedprioriteringer for 2026. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1–3 viktigste områdene som virksomheten vil prioritere i 2026.
- En omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
- En oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2024 (regnskapstall), 2025 (gjeldende budsjett) og 2026 (forslag gitt dagens ramme).

Budsjettinnspill til store satsinger for 2027

Frist: 1. november 2025

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse om 2027-budsjettet, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. I Finansdepartementets føringer for satsingsforslag framgår det at forslagene som hovedregel skal begrenses til følgende kategorier:

- høyt prioriterte tiltak i Hurdalsplattformen som krever økte bevilgninger for å kunne innfris
- forslag med sterke bindinger (for eksempel demografiutgifter i kommuner helseforetak)
- effektiviseringstiltak

Det vises til nærmere omtale for utforming av satsingsforslag i FINs rundskriv R-9/2023 som er publisert [her](#).

Oppsummering

Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2–5 linjer og maks en halv side som inneholder informasjon om:

- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2027 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
- Kapittel og post på NFDs område
- Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs felleskap./post)
- Andre kapitler og poster som ev. blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

- Hva er problemet inkl. ev. risiko, utvikling framover dersom det ikke blir gitt tilleggsmidler og hva slags merverdi som vil oppnås gjennom forslaget?
- Hvilke alternative tiltak er vurdert?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

[DFØ har utarbeidet en veileder](#) om hvordan disse spørsmålene kan besvares.

For forslag som ventes å ha vesentlige nytte- eller kostnadsvirkninger, skal det også utarbeides en samfunnsøkonomisk analyse.

Det skal utarbeides en [overordnet gevinstrealiseringsplan](#) der det er relevant for forslaget. Formålet med gevinstrealiseringsplanen er å gi departementet og regjeringen et bedre grunnlag for systematisk utredning og rapportering om gevinster fra arbeid med tiltak som kan gi bedre ressursbruk og økt handlingsrom. Gevinstrealiseringsplanen skal derfor inneholde en oversikt over nettogevinster for offentlig sektor med budsjetteffekt, en kortfattet redegjørelse for andre gevinster og viktige forutsetninger for gevinstrealisering av det enkelte satsingsforslag. Planen kan bygge videre på svarene på spørsmål 4 og 6. Ved behov skal tilleggsopplysningene også omfatte gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, inkl. kontakt med berørte parter.